

กระทู้ถามที่ ๑๔๗ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอให้กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอบรรจุแผนโครงการป้องกันแก้ไขปัญหาช้างป่าในพื้นที่ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือออกนอกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ทำลายร่างกายชีวิต ทรัพย์สินและพืชผลทางการเกษตรของราษฎร พร้อมทั้งแก้ไข ปรับปรุง เพิ่มเติมระเบียบหรือกำหนดแนวทางที่เกี่ยวข้องเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถตั้งงบประมาณรายจ่ายในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ได้

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ดังต่อไปนี้

ปัจจุบันปัญหาช้างป่าจากพื้นที่ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ออกมาหากินนอกพื้นที่เขตป่าอนุรักษ์ ส่งผลกระทบให้เกิดความเสียหายแก่ราษฎรทั้งในด้านการเกษตรกรรม ร่างกาย ชีวิต และทรัพย์สินของราษฎรเป็นวงกว้างในพื้นที่อำเภอเขาชะเมา อำเภอวังจันทร์ และอำเภอแกลง จังหวัดระยอง รวมถึงพื้นที่จังหวัดอื่น ๆ ตามแนวผืนป่ารอยต่อ ๕ จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อีกทั้งยังสร้างความหวาดกลัวแก่ผู้ประกอบการอาชีพทำสวนยางพาราหวาดหวั่นภัยอันตรายจากช้างป่า (คชภัย) ไม่กล้ากรีดยางล้มค่าคืน เนื่องจากมีข่าวกรณีช้างป่าทำลายร่างกายราษฎรบาดเจ็บและเสียชีวิตจำนวนมาก สร้างความหวาดวิตกแก่เกษตรกรเป็นอันมาก แต่ปรากฏว่าตลอดระยะเวลาที่ปัญหาดังกล่าวสั่งสมมาเป็นเวลานานนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ ไม่สามารถตั้งคำขอหรือจัดสรรงบประมาณรายจ่ายในการแก้ไขปัญหาช้างป่าดังกล่าว เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของราษฎรในพื้นที่ได้ เนื่องจากขอบเขตอำนาจหน้าที่มิได้ให้อำนาจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกรณีดังกล่าวไว้ ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับราษฎรในพื้นที่มากที่สุดไม่สามารถแก้ไขปัญหาให้แก่ราษฎรได้อย่างเต็มที่ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องให้กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอบรรจุแผนโครงการป้องกันแก้ไขปัญหาช้างป่าในพื้นที่รอยต่อ ๕ จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือออกนอกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ทำลายร่างกาย ชีวิต ทรัพย์สิน และพืชผลทางการเกษตรของราษฎร พร้อมทั้งแก้ไข ปรับปรุง เพิ่มเติมระเบียบหรือกำหนดแนวทางที่เกี่ยวข้องเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถตั้งงบประมาณรายจ่ายในการแก้ปัญหาดังกล่าวในพื้นที่ได้ จึงขอเรียนถามว่า

๑. กระทรวงมหาดไทยโดยกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นมีแผนโครงการป้องกันแก้ไขปัญหาช้างป่าในพื้นที่รอยต่อ ๕ จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือออกนอกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ทำลายร่างกาย ชีวิต ทรัพย์สิน และพืชผลทางการเกษตรของราษฎร โดยเฉพาะในพื้นที่อำเภอเขาชะเมา อำเภอวังจันทร์

และอำเภอแกลง จังหวัดระยอง หรือไม่ หากมีแผนโครงการใด จะดำเนินการเมื่อใด ใช้งบประมาณเท่าใด ขอทราบรายละเอียด

๒. กระทรวงมหาดไทยโดยกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติมระเบียบหรือกำหนดแนวทางที่เกี่ยวข้องเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถตั้งงบประมาณรายจ่ายในการแก้ไขปัญหาข้างป่าในพื้นที่ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัดภาคตะวันออกได้ออกหากินนอกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ทำลายร่างกาย ชีวิต ทรัพย์สิน และพืชผลทางการเกษตรของราษฎรได้หรือไม่ จะมีแนวทางแก้ไขปรับปรุง เพิ่มเติมระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๓. หากกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มีแผนตามข้อ ๑ และไม่สามารถดำเนินการได้ตามข้อ ๒ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จะสามารถแก้ไขปัญหาข้างป่าในพื้นที่รอยต่อ ๕ จังหวัดภาคตะวันออกได้ออกหากินนอกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ทำลายร่างกาย ชีวิต ทรัพย์สิน และพืชผลทางการเกษตรของราษฎร โดยเฉพาะในพื้นที่อำเภอเขาชะเมา อำเภอวังจันทร์ และอำเภอแกลง จังหวัดระยอง และพื้นที่อื่น ๆ ได้อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

บัญญัติ เจตนจันทร์

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

จังหวัดระยอง

คำตอบกระทู้ถามที่ ๑๔๗ ร.

ของ นายบัญญัติ เจตนจันทร์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์
เรื่อง ขอให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเสนอบรรจุแผนโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาช้างป่า
ในพื้นที่ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัดภาคตะวันออก

ข้าพเจ้า พลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ขอตอบกระทู้ถาม
ของท่านสมาชิกผู้มีความสนใจ ดังนี้

๑. กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๑.๑ พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“สาธารณภัย” หมายความว่า อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาด
ในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่น ๆ อันมีผลกระทบ
ต่อสาธารณสุขไม่ว่าเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุ หรือเหตุอื่นใด ซึ่งก่อให้เกิดอันตราย
แก่ชีวิตร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐ และให้
หมายความรวมถึงภัยทางอากาศและการก่อวินาศกรรมด้วย

ฯลฯ

มาตรา ๒๐ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่มีหน้าที่ป้องกันและบรรเทา
สาธารณภัยในเขตท้องถิ่นของตน โดยมีผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้น
เป็นผู้รับผิดชอบในฐานะผู้อำนวยการท้องถิ่น และมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการจังหวัดและ
ผู้อำนวยการอำเภอตามที่ได้รับมอบหมาย

ฯลฯ

๑.๒ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๑๖ ให้เทศบาลเมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจ
และหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

ฯลฯ

(๒๙) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๓๐) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกัน
และรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ฯลฯ

๑.๓ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“การช่วยเหลือประชาชน” หมายความว่า การให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับ ความเดือดร้อน หรือไม่สามารช่วยเหลือตนเองได้ในการดำรงชีพ โดยอาจให้เป็นสิ่งของหรือจ่ายเป็นเงิน หรือการจัดบริการสาธารณะเพื่อให้การช่วยเหลือประชาชนในระดับเขตพื้นที่หรือท้องถิ่น ตามอำนาจหน้าที่ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ฯลฯ

“สาธารณสุข” หมายความว่า สาธารณสุขตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและ บรรเทาสาธารณสุข

ฯลฯ

ข้อ ๖ กรณีเกิดสาธารณสุขในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะมีการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินหรือไม่ก็ตาม องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการช่วยเหลือประชาชนในเบื้องต้น โดยฉันทันที เพื่อการดำรงชีพ หรือบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า หรือระงับสาธารณสุข หรือเพื่อคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สิน หรือป้องกันอันตรายที่จะเกิดแก่ประชาชน ได้ตามความจำเป็น ภายใต้ขอบอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย โดยไม่ต้องเสนอคณะกรรมการพิจารณา

ข้อ ๑๖ การช่วยเหลือประชาชน ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข ที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ดังต่อไปนี้

(๑) การช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณสุข หรือภัยพิบัติฉุกเฉิน ให้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นพิจารณาใช้จ่ายงบประมาณช่วยเหลือประชาชนตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงการคลัง โดยอนุโลม

(๒) การช่วยเหลือด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น พิจารณาใช้จ่ายงบประมาณช่วยเหลือประชาชน ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด หรือหลักเกณฑ์ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยอนุโลม

ฯลฯ

๑.๔ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ กรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อ ๔๐ ในระหว่างที่ยังมิได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตรา ในการจ่ายเงินอุดหนุนราชการตามระเบียบนี้ ให้ใช้หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยพิบัติที่ออกตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๖ ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินตามระเบียบนี้

๑.๕ หลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ
กรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๖

๕. การจ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน
ด้านการเกษตรให้ดำเนินการช่วยเหลือเป็นเงินในลำดับแรก แก่ผู้ประสบภัยพิบัติที่ขึ้นทะเบียน
กับหน่วยงานที่กำกับดูแลเกษตรกรแต่ละด้านของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ก่อนเกิดภัยพิบัติ
แล้วเท่านั้น โดยการเบิกจ่ายให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตรา ดังต่อไปนี้

๕.๑ ด้านการดำรงชีพ ให้ดำเนินการช่วยเหลือเป็นสิ่งของหรือจ่ายเป็นเงิน
โดยคำนึงถึงสภาพและเหตุการณ์ตามความเหมาะสม ดังนี้

ฯลฯ

๕.๑.๑๓ ค่าจัดการศพผู้เสียชีวิต รายละไม่เกิน ๒๕,๐๐๐ บาท
และในกรณีผู้ประสบภัยที่เสียชีวิตเป็นหัวหน้าครอบครัวหรือเป็นผู้หารายได้เลี้ยงดูครอบครัว ให้พิจารณา
ช่วยเหลือเงินสงเคราะห์ครอบครัวอีกไม่เกิน ๒๕,๐๐๐ บาท

ฯลฯ

๕.๔ ให้ดำเนินการช่วยเหลือเป็นตัวเงินในลำดับแรกแก่ผู้ประสบภัยพิบัติ
ที่ขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานที่กำกับดูแลแต่ละด้านของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ก่อนเกิด
ภัยพิบัติแล้วเท่านั้นโดยเบิกจ่ายได้ ดังนี้

๕.๔.๑ ด้านพืช

๕.๔.๑.๑ ให้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย
ที่พืชตาย หรือเสียหายเป็นค่าพันธุ์พืชและค่าปุ๋ย ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตรา
ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด ตามจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรจริงที่ได้รับความเสียหาย ทั้งนี้
ไม่เกิน ๓๐ ไร่

ฯลฯ

๒. ข้อพิจารณา

ตามกฎหมายและระเบียบดังกล่าวข้างต้น กรณีช้างป่าทำลายร่างกาย ชีวิต ทรัพย์สิน
และพืชผลทางการเกษตรของราษฎร จึงถือเป็นสาธารณภัยตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย
ค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๐ และ
ที่แก้ไขเพิ่มเติม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงสามารถตั้งงบประมาณเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
ที่เกิดขึ้นจากช้างป่าได้ โดยนำหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ
กรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๖ ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือ
ผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒ มาใช้โดยอนุโลม โดยอาจพิจารณาให้ความช่วยเหลือ
ประชาชนผู้ประสบภัยเป็นค่าจัดการศพผู้เสียชีวิต รายละไม่เกิน ๒๕,๐๐๐ บาท และในกรณี
ผู้ประสบภัยที่เสียชีวิตเป็นหัวหน้าครอบครัวหรือเป็นผู้หารายได้เลี้ยงดูครอบครัว ให้พิจารณาช่วยเหลือ

เงินสงเคราะห์ครอบครัวอีกไม่เกิน ๒๕,๐๐๐ บาท ค่าพันธุ์พืช และค่าปุ๋ย ตามจำนวนพื้นที่ทำการเกษตร ที่ได้รับความเสียหาย ไม่เกิน ๓๐ ไร่ เป็นต้น

ทั้งนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจประสานขอความร่วมมือจากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการหาแนวทางป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดจาก ช้างป่า ในการเฝ้าระวังและป้องกัน โดยอาจจัดทำแนวป้องกันช้างป่า มิให้ช้างป่าเข้ามาทำความเดือดร้อน ให้แก่ประชาชน